

1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 **1997** 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009

1997 A GYŐZELMES ÉV

FONTOSABB ESEMÉNYEK

Február 14.

Kezddnek a gazdatüntetések. Három alföldi megyében, csaknem 5000 gazda kezdte meg tiltakozóakcióját, amely megszakításokkal egészen november elejéig eltartott. A fél-majd egészpályás útblokádokkal tarkított, áprilisban a fővárost is elérő demonstráció eleinte kevés, a tavasz végétől azonban egyre intenzívebb politikai figyelmet kapott. A kormány némi késlekedéssel, de igyekezett az agráregyeztető fórum keretei között a panaszokra megoldást találni, míg az ellenzék radikálisabb erői egyre nyíltabban használták fel és ki a falvak népének elégedetlenségét a napi politikai követelések támogatására.

Június 13.

A Fidesz országgyűlési képviselőcsoportja tízpontos Ellenzéki Nyilatkozatot adott ki, amely azt követelte, hogy a – minél előbb megtartandó – választásokig a kormány már ne döntsön semmilyen fontos kérdésben. Másnap az MDF is csatlakozott a felhíváshoz, a koalíció két pártja viszont visszautasította azt.

Június 20.

Rómában Horn Gyula magyar kormányfő a Vatikánt képviselő Sodano bíborossal olyan megállapodást írt alá, amely rendezte a magyar állam és az egyházi intézmények közötti történelmi eredetű anyagi vitákat, valamint az egyházi ingatlanok sorsát. A későbbiekben a többi egyház sérelmezte a katolikus felekezet aránytalanul kedvező elbírálását. A koalíció partner sem értett egyet vele, a decemberi parlamenti szavazáson nem is támogatta az egyezményt – az ellenzék viszont igent mondott.

Jövőt mutató elődök...
Ekrem Kemál György
és maroknyi csapata
Szálasi Ferenc sírjánál tartanak
megemlékezést

A kapitalizmus végleges győzelmének éve volt. Csaknem évtizednyi hosszúságú kínlódások, kanyarok, kudarcok után ez az év hozta meg a gazdasági fordulatot. A mutatók régen nem látott sikerekről tanúskodtak. Húsz éve

nem fordult elő Magyarországon, hogy 4 százalékos feletti növekedés javuló egyensúly mellett valósuljon meg. S ha a mögöttes összetevőket böngésszük, akkor azt is láthatjuk, hogy mindez már az új gazdasági-társadalmi for-

máció sikere lehetett. A növekedés elsődleges forrása ugyanis az alapjaiban és szerkezetében teljesjességgel átalakult hazai exportképes ipari húzóágazatok teljesítményéből adódott. A járműipar, a számítástechnika, s a híradás-

Rendkívüli parlamenti vizsgálóbizottság alakult a Tocsik-ügy tisztázására, februárban a kormányfőt hallgatják meg...

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 **1997** 1996 1995 1994 1993 1992 1991 1990 1989 1988

Nem, ez nem az Oscar-díjátadó...
később megérkezett a bizottság
elé a névadó hölgy is

technika – egy év alatt 24 százalékos teljesítménynövekedés – fejlődési háttérét egyértelműen a korábbi évek nyugati zöldmezős beruházásai adták. Mindettől nem függetlenül 1997 az intenzív bankvásárlások éve is lett, amikor a konszolidáció után a hazai bankszektor legfontosabb intézményei belga, osztrák, olasz és német anyabankok többségi tulajdonává váltak. A hazai bankrendszer ezzel szerves részévé vált az összeurópai pénzügyi hálózatnak. Ez az esztendő adott végső lökést a privatizációnak is. Ugyan nem sorsdöntő, de nagyon jellemző mozzanat volt, ahogyan például az év végére a hazai alumíniumipar szinte teljes vertikuma három hazai magántőkés-csoportosulás kezébe került. A jelentősebb cégek tőzsdére kerülésében is 1997 jelentette a döntő fordulatot. Mindezeknél volumenében talán jelentéktlenebb, ám hosszabb távú kulturális hatásaiban nem túlbecsülhető

az a fordulat, amit a médiaszabályozás új lehetőségei nyomán a kereskedelmi adók gyors és elsöprő győzelme jelentett a hazai rádiózás és televíziózás történetében.

A gazdálkodás, a termelés bármely területén tekintünk

szét, azt láthatjuk, hogy 1997-ben véglegesen és visszafordíthatatlanul érvényre jutott és szabályozó erőként kezdett működni a piacgazdasági logika és normatív rend, ráadásul – a történelem fintoraként – mindezt egy szociálliberális kormányzat

könnyelhetette el a maga sikereként.

S mint ahogyan bárhol a világban, így nálunk is azonnal megjelentek a kapitalizmus árnyoldalához kapcsolódó jelenségek is. Más metszetben tekintve 1997-re, ebben az évben legalább 4-5 olyan feszültségforrás volt azonosítható, amelyeket már az új viszonyoknak köszönhattünk. Talán már az is szimbolikus jel volt, hogy újév napjának hajnalán egy budai éjszakai klubba páncéltörő gránátokkal lőttek be. S a következő hónapokban sem volt olyan hét, amikor ne került volna sor valamilyen fegyveres alvilági leszámolásra. Nemcsak a chicagói tőzsde rendszere köszöntött be hozzánk, hanem ezzel együtt egy rövid időre Al Capone könyörtelen világa is. A téli hideg elmúltával pedig megjelentek az utakon – állami támogatási hitelekkel vásárolt traktoraikkal – a

Lassan megszokottá váltak a kora tavaszi agrárdemonstrációk, amelyekben a kiskörösi gazdáknak gyakran van kezdeményező szerepük

1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 **1997** 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009

A NAGY POSTABANK-PÁNIK

A hazai bankrendszer eddigi történetében példátlan tömeghisztéria vette kezdetét február 28-án csütörtökön este, amikor is sok ezer ügyfél ostromolta meg a maga bankfiókját azért, hogy a futótűszerűen terjesztett banksódhírek miatt minél előbb kivesse onnét a pénzét. A pánik a hétvégén is folytatódott, éjszakánként is sorban állva, országshoz – a hivatalos becslések szerint – legalább 25 milliárd forint készpénzt vettek ki a bankfiókjaiból a megrémült betétesek. Más források inkább 60–70 milliárdra tették a riadalom során megmozgatott összeg nagyságát. A mester-

ségesen keltett pánik igazi okaira később sem derült fény, de a bank helyzetének stabilizálásáért a pénzügyi kormánynak hónapokig tartó segélyakciókat kellett menedzselnie. Ezúttal sem volt elmondható, hogy a váratlan helyzetek megoldásában leginkább érintett állami szervek a kellő időben megtették volna mindazt, amit csak ők tehettek volna meg. A pánik egyszerre tanúskodott az átlagmagyar lakosság elképesztő lelki sebezhetőségéről, s az érintett intézmények tohonyaságáról. Nem tudni, melyik volt aggasztóbb tanulság.

Miként a MIÉP-tüntetések is, ezúttal Csurka István húszpontos követeléseinek meghallgatására gyülekeznek a Kossuth térre

Kivételes alkalom: nem tüntetők gyülekeznek, hanem a Postabank betétesei. Négynapos országos pánik során sok ezrenyi betétes igyekezett bármi áron és minél előbb a pénzéhez jutni

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 2001 2000 1999 1998 **1997** 1996 1995 1994 1993 1992 1991 1990 1989 1988

Készülődés a nyilvános vitára 1.: Torgyán József hívei gyűrűjében indul megmérkőzni Szekeres Imrével

Készülődés a nyilvános vitára 2.: Szekeres Imre a Torgyán Józseffel megvívandó vita előtti pillanatokban, Jászapátin

FONTOSABB ESEMÉNYEK**Szeptember 25.**

Hatalmas pofont kapott a hazai közélet Hágában, mert a Nemzetközi Bíróság a bős–nagymaros-i vízlépcső vitájában a magyar felet éppúgy elmarasztalta, mint Szlovákiát. Nálunk az elsöprő többség jó évtizede a maga kizárólagos igazságának tudatában viszonyult e vitához, s el nem tudta képzelni, hogy az 1989-es építészleállítást utólag jogtalanak minősítsék. Azt pedig végképp nem, hogy a még „kommunista időkből származó”, 1977-es szerződést éppen Nyugaton tekintik legitim jogi alapnak.

November 14.

Egyszerre vezetik be a Matáv részvényeit a budapesti tőzsde mellett a nemzetközileg legjelentősebbnek tartott New York-i börzén is. A hazai tőzsde kapitalizációja egyébként 1997-ben több mint háromszorosára nőtt, az év elejei 782 milliárdról 2648 milliárdra. A hazai gépipari vállalatok mellett a MOL és az OTP részvénycsomagjainak megjelenései is jelentékeny lökést adott a pesti látványos növekedésének. A BUX-index értéke decemberben 87 százalékkal volt magasabb a januárinál.

November 16.

NATO-népszavazás. A jogsultak csaknem fele (49,3 százalék) ment el szavazni arról, hogy hazánk csatlakozzon-e a katonai szövetséghez. Az igenek 85 százalékos többsége sem feleltethette el azt a sok hónapos belpolitikai kötérlúzást, amely ezt a napot megelőzte. Az ellenzék ugyanis a nyár elejétől kezdve a földtulajdonlásról szeretett volna referendumot tartatni, ám – nehezen követhető – eljárási praktikákkal a kormány végül is elérte, hogy a népszavazás csakis a csatlakozásról szóljon. A NATO külügyminiszterei december 16-án Brüsszelben aláírták az új országok – köztük Magyarország – csatlakozását lehetővé tevő jegyzőkönyvet.

1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 **1997** 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009**FONTOSABB ESEMÉNYEK****December 3.**

Aláírják a Fidesz–MDF választási szövetség eljárási rendjét rögzítő megállapodást. Alakul a következő évi választásokra beérő ellenzéki összefogás.

December 8.

Horn Gyula egy esti televíziós műsorban bejelenti, hogy a jövő évtől a 65 évnél idősebb állampolgárok bármely tömegközlekedési eszközön ingyen utazhatnak, beleértve a Malév repülőjártait is. Ezt a gesztust valamennyi mérvadó fórumon úgy kommentálták, mint a leendő választásokat megelőző kampány nyitóígéretét. Különösképpen azért, mert néhány nappal a következő évi – ígérekkel egyébként is bőven fűszerezett – költségvetés végszavazása előtt hangzott el. Mindenki 1998 májusára gondolt már.

Bontják a Rádió utcai házakat Székesfehérvárott... a helybéli romaközösség elhelyezésének jövőjéről szóló döntést korábban országos érdeklődést kiváltó vitasorozat előzte meg

hazai agrárvállalkozók, s a korábbi tiltakozási formákat színesítve, egész évben nehezen megoldható közbiztonsági, közrendi gondokat okozva próbálták elfogadtatni a magyar társadalom s a politikai osztály döntésképes csoportjaival azt, hogy nem fog-

nak beletörödni korábbi privilégiumaik megszüntetésébe. E nagyhangú, aránytalanul erős politikai és médiatámogatást kapó kollektív zsarolássorozat meglehetősen sikerrel takarta el a magyar társadalom elsöprő többsége elől azt a visszavonha-

atlan tényt, hogy a hazai agrár-terjesztmények makroökonómiai jelentősége a korábbiak töredékére zuhant vissza.

1997 lett az az év, amikor a magyar lakosság százezrei a maguk életében közvetlenül élheték meg, hogy mit is jelenthet egy bankcsőd. Február utolsó estéjén sok ezer betétes rohamozta meg pénze megmentéséért a maga Postabank-fiókját. A kormánynak is legalább négy nap kellett ahhoz, mire megértette, hogy az egész hazai bankrendszer összeomlásával fenyeget az a bizalmi válság, amit a második legnagyobb bank bedőlése okozhat. Némi késéssel, de elvállalták azt a kormányzati felelősséget, amellyel egy esetleges bankcsőd fenyegetett. A kormányzat hasonló szerkezetű dilemmával találta magát szemben akkor is, amikor a szekszárdi húskombinát dolgozói a fővárosban megszervezett – és hónapokig tartó – tüntetések sorozatával adták ország-világ tudtára, hogy a privatizáció során német magántulajdonba került vállalatnál lábbal tiporják a dol-

H...mint Horn...? A miniszterelnök szavaz a NATO-csatlakozásról szóló üggyöntő novemberi 16-ai népszavazáson

!!Kéne még egy kis szöveg!!

gozók legegységesebb jogait, és az újkapitalizmus körülményei között érzékelhetően nincs semmi-féle intézményes háttér a munkavállalói jogok érvényesítésére. 1997-ben megismerhettük a kapitalizmus ráncosabb és visszataszítóbb arcát is.

Mindezek háttérben a közvetlen politikai viszonyok érdekes átrendeződést mutattak. Az év elején még a kisgazdapárt tűnt az ország leginkább támogatott erejének, ám az év végén – valamennyi kutatóintézet mérése szerint – a szocialista párt csaknem 20 százalékos fölényrel vezetett riválisai előtt. A Fidesz stabilizálta magát a második legerősebb párt pozíciójában, de az adatok azt is nagyon világosan megmutatták, hogy a megnövekedett erejű MSZP-vel szemben legfeljebb egy teljesen egységes ellenzéknek lehetne valami halvány győzelmi esélye. 1997 utolsó hónapjában nagyon is úgy tűnt, hogy Magyarország népének többsége elfogadta: hazánk a szocialisták vezetésével, a liberálisokkal karöltve fogja építeni a győzedelmes kapitalizmust....

Még decemberben sikerült aláírnia Orbán Viktornak és Lezsák Sándornak a Fidesz és az MDF közötti választási szövetség alapdokumentumát

Egy újfajta tömegkultúra legelső mintái... meglepő plakátok népszerűsítik az újonnan megindult kereskedelmi televíziókat

A KERESKEDELMI TÉVÉK GYŐZELME

Október 4-én megkezdte sugárzását a tv2, majd egy hét múlva az RTL is, eleinte alkalmilag, majd a hónap végétől minden nap. Nagy volt ugyan a várakozás, de arra senki nem számított, hogy nyolc héttel később az esti műsorsávban már mind a két tévé megelőzi a közszolgálati televízió nézettségét. S 3-4 hónap elteltével az addig egyeduralkodó közszolgálati MTV feltartóztatlanul szürkült bele a jelentéktelenségbe, s ott is maradt... Az új tévék nemcsak a nézőket hódították el, hanem a tömeges szórakoztatásnak addig Magyarországon olyan kevésbé ismert formáit intézményesítették, amelyeknek a hatásai nyomán kevesek által sejtett mélységű, páratlan sebességű kulturális és mentalitásbeli

fordulat vette kezdetét Magyarországon. A fordulat lényegét a nézettségi adatok fetisizálása, illetőleg a pillanatnyi szórakoztatási igények bármilyen áron történő kielégítése jelentette. A bulvármédia teljes körű dominanciája a média valamennyi szegmensében sokkal mélyebb változásokat okozott, mint a rendszerváltás kezdeteinek médiaháborús időszakában. Szélesebb körben is nyilvánvalóvá válhatott az, amit eladdig csak egy szűkebb csoport tudhatott: a média nemcsak a tömegek ízlésének, gondolkodásmódjának elsőrendű befolyásolója, hanem – páratlan hatékonyságú üzlet, profittermelő nagyüzem is. S lehet, hogy ez utóbbi összefüggés meghatározó jelentőségű.

